

Information till fastighetsägare som har jätteloka (*Heracleum mantegazzianum*) på sin fastighet

Om du har jätteloka i närheten av dig eller på din fastighet. Kontrollera om detta stämmer och påbörja bekämpning om du finner plantor. I dag har alla fastighetsägare i Sverige en skyldighet att bekämpa jätteloka så att den inte sprider sig vidare.

Bakgrund

Jättelokan härstammar från Kaukasus och togs in i Sverige som trädgårdsväxt. Tyvärr har den spridit sig från trädgårdar och blivit en främmande och invasiv växt i svensk natur. Jättelokan konkurrerar ut växter som funnits i naturen tidigare genom att skugga ljuset med sina stora blad. Jättelokans växtsaft är skadlig och kan i kombination med solljus orsaka eksem och brännsår. Det behövs därför skyddsutrustning när du bekämpar jätteloka: handskar, skyddsglasögon, regnkläder och stövlar är att rekommendera.

Hur gör jag?

Det är mycket viktigt att bekämpa jätteloka och andra invasiva växter på rätt sätt, annars gör bekämpningen ingen nytta. I en del fall kan felaktig bekämpning till och med förvärra situationen. Jättelokan kan bekämpas på olika sätt under en växtsäsong och en kombination av metoder är oftast effektivast.

- **Tidigt på våren samt mindre plantor:** Man kan gräva upp hela roten eller använda en vass spade för att kapa roten under plantan minst 10 cm under jord. Större bestånd som växer på mark som går att plöja, kan bekämpas genom att plöja minst 10 cm ner i marken. Men man får räkna med att upprepa detta och ta en del plantor med spade.
- **Blommande plantor (oftast juli-augusti):** Plantor som går upp i blom ska bekämpas genom att blomman/fröställningen skärs av när den börjat gå från **vit blomma till gröna frön**. Plantan dör oftast när den har blommat. Genom att skära av den precis när den börjar gå mot frön "lurar" man den att tro att den satt frön och plantan dör oftast. Det är väldigt viktigt att de avskurna blom/fröklasarna samlas in och bränns! Görs inte det så kan de ligga och eftermogna och det landar massor av nya frön i området. Tar man blomklasarna tidigt på säsongen kommer ofta en ny blomma längre ned på växten. Även om man skär av blomman sent på säsongen bör man kontrollera området efter ca 2 veckor och komplettera arbetet.
- **Bete:** Kan man hägna in området och släppa på bete tidigt på säsongen (innan lokorna blir höga) så bekämpar betesdjuren växten. Jättelokan har ett utmärkt näringsvärde och får och kor klarar normalt att äta dem trots den skadliga växtsaften.
- **Växtgifter:** Glyfosat är effektivt mot jätteloka, men får endast användas av personer med behörighet att använda växtskyddsmedel. Det finns en del marker som kräver tillstånd från kommunen att sprida växtgifter på. Växtgifter får inte användas närmare än 6 meter från vattendrag, 2 meter från diken eller 12 meter från dricksvattenbrunnar.
 - Lägg aldrig frön eller rotdeklar på komposten eller i naturen!

Gör upp en plan för hur jättelokan ska bekämpas på just din fastighet. Var uthållig. Mängden grobara frön i jorden minskar snabbt så arbetet blir lättare med tiden. Beroende på ålder på beståndet och val av metod tar det ändå några år innan man helt blir av jättelokan.

Du kan läsa mer om bekämpning på Länsstyrelsen Skånes webbsida och på naturvardsverket.se

Du kan anmäla förekomster av invasiva arter på www.invasivaarter.nu Glöm inte ta en bild på växten!